

Затверджено Вченою Радою ОНУ
імені І.І. Мечникова
від "20" грудня 2016 р. № 4

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені І.І.МЕЧНИКОВА

Циклова комісія з фінансів і кредиту та бухгалтерського обліку

Затверджую

Проректор з науково-педагогічної роботи

“ 1 ” грудня 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ

Освітньо-професійний ступінь	<u>фаховий молодший бакалавр</u>
Спеціальність	<u>071 Облік та оподаткування</u> (код і назва спеціальності (тей))
Інститут/факультет	<u>Фаховий коледж</u> (назва інституту, факультету)

Робоча програма з навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності». – Одеса: ОНУ, 2021.- 19 с.

Розробники:

Масіна Людмила Олександрівна, кандидат економічних наук, викладач фахового коледжу

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії з бухгалтерського обліку

Протокол № 1 від «24» серпня 2021 р.

Голова циклової комісії _____ (підпис) (Марина БОРИСОВА) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Погоджено із гарантом ОПП «Облік і оподаткування»

_____ (підпис) (Сусанна Багдієн) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Схвалено Навчально-методичною комісією (НМК) фахового коледжу

Протокол № 1 від «24» серпня 2021 р.

Голова НМК _____ (підпис) (Максимова Ю.В.) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні циклової комісії з бухгалтерського обліку

Протокол № ____ від « ____ » _____ 20 ____ р.

Голова циклової комісії _____ (підпис) (_____) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні циклової комісії з бухгалтерського обліку

Протокол № ____ від « ____ » _____ 20 ____ р.

Голова циклової комісії _____ (підпис) (_____) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		Очна форма навчання	Заочна форма навчання
Загальна кількість кредитів – 3 годин - 90 змістовних модулів – 1	Галузь знань: 07 Управління та адміністрування Спеціальність: 071 Облік і оподаткування Рівень вищої освіти: Перший (фаховий молодший бакалавр)	Обов'язкова	
		Рік підготовки	
		1-й	-й
		Семестр	
		1-й	-й
		Лекції	
		18 год.	год.
		Практичні, семінарські	
		18 год.	год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		54 год.	год.
		у т.ч. ІНДЗ: не передбачено	
Форма підсумкового контролю			
Залік			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни - формування у студентів знань про основні положення розвитку бухгалтерського обліку, становлення його як науки, основні принципи професії бухгалтера для подальшого вивчення обліку у різних господарських формуваннях.

Завдання дисципліни:

- засвоєння основних положень міжнародних стандартів освіти бухгалтерів, розкриття сутності програм підвищення кваліфікації бухгалтерів;
- вивчення найголовніших історичних кроків розвитку обліку, аудиту і оподаткування;
- розуміння про перелік посад, які можуть займати випускники за напрямом «Облік і оподаткування» їх завдання, функціональні обов'язки, професійні знання та кваліфікаційні вимоги до таких працівників;
- засвоєння вимог до професійної етики бухгалтерів і аудиторів;
- формування уявлення про сучасний стан ринку бухгалтерських та аудиторських послуг
- набуття необхідних знань щодо структури, функцій та сфери діяльності міжнародних та національних професійних організацій бухгалтерів і аудиторів.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей**:

Інтегральна компетентність: здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері обліку та оподаткування або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів економічних наук, та може характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях.

Загальних компетентностей:

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 7. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

Спеціальних компетентностей:

СК 4. Здатність застосовувати норми права та податкового законодавства України у практичній діяльності суб'єктів господарювання.

СК 7. Здатність перевіряти законність, достовірність, економічну доцільність господарських і фінансових операцій з метою збереження власності, попередження порушень та зловживань.

СК 12. Здатність застосовувати етичні принципи під час виконання професійних обов'язків.

Програмні результати навчання:

РН 1. Знати економічні категорії та закони для розуміння зв'язків, що існують між процесами та явищами в різних економічних системах.

РН 9. Дотримуватися вимог податкового законодавства щодо розрахунку і сплати податків, зборів, обов'язкових платежів, їх обліку та формування податкової звітності суб'єктів господарювання.

РН 16. Вміти працювати самостійно і в команді, нести професійну відповідальність за результати роботи, дотримуватися норм та стандартів професійної етики для досягнення спільної мети.

РН 17. Дотримуватися вимог професійної діяльності, зумовлених необхідністю забезпечення економічного розвитку України.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

знати: концептуальні основи розвитку бухгалтерського обліку в різних країнах світу та в Україні; організаційно-правові засади регулювання бухгалтерського обліку, аудиторської діяльності та оподаткування; об'єкти бухгалтерського обліку та його інформаційне забезпечення; сутність методу бухгалтерського обліку та методологічні прийоми організації аудиту; принципи організації та ведення бухгалтерського обліку в Україні; сутність національних і міжнародних стандартів бухгалтерського обліку і фінансової звітності, Міжнародних стандартів аудиту; сутність і організацію державного регулювання бухгалтерського обліку в Україні; теоретичні засади системи оподаткування; характеристику податкової системи України.

вміти: аналізувати та використовувати основні законодавчі положення з обліку, аудиту та оподаткування; взаємопов'язувати різні етапи та періоди історії розвитку бухгалтерського обліку; користуватись періодичними виданнями, які використовують бухгалтери і аудиторів у професійній діяльності. виконувати функції збору, реєстрації та узагальнення інформації про об'єкти професійної діяльності; використовувати нормативні та правові документи в своїй діяльності та знаходити перспективні наукові концепції під час розв'язання проблеми; презентувати отримані результати; використовувати інформаційні ресурси у професійній діяльності.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Облік і оподаткування: основні поняття, сфера діяльності, галузь знань

Тема 1. Історія розвитку бухгалтерського обліку.

Підходи різних вчених та наукових шкіл до вивчення історії бухгалтерського обліку. Етапи розвитку бухгалтерського обліку. Зародження передумов виникнення бухгалтерського обліку. Уніграфічна, камеральна та диграфічна парадигми бухгалтерського обліку. Праці Луки Пачолі, їх характеристика та роль в розвитку та становленні бухгалтерського обліку. Особливості розвитку бухгалтерського обліку в різних країнах світу. Становлення бухгалтерського обліку як науки. Виникнення бухгалтерського обліку в Україні, історичні передумови. Характеристика основних етапів розвитку бухгалтерського обліку в Україні.

Тема 2. Місце і роль бухгалтерського обліку в системі економічних відносин.

Визначення господарського обліку. Вимоги до показників обліку, їх характеристика. Види господарського обліку, їх характеристика та значення в діяльності підприємства. Визначення та мета бухгалтерського обліку. Функції та завдання бухгалтерського обліку. Основні завдання бухгалтерського обліку. Вимірники в обліку. Користувачі бухгалтерської інформації. Взаємозв'язок бухгалтерського обліку та інших наук. Завдання та роль бухгалтерського обліку в системі управління народним господарством в умовах ринкової економіки.

Тема 3. Організація бухгалтерського обліку в Україні.

Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», характеристика основних його положень. Структура регулювання бухгалтерського обліку в Україні, їх завдання та функції. Мета та завдання Плану рахунків бухгалтерського обліку. Структура Плану рахунків бухгалтерського обліку, її характеристика. Класифікація рахунків бухгалтерського обліку за ступенем деталізації. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку. Рахунки бухгалтерського обліку першого та другого порядку. Міжнародні та національні стандарти бухгалтерського обліку, їх визначення та завдання. Державна програма реформування бухгалтерського обліку, основні напрямки та завдання.

Тема 4. Права, обов'язки і відповідальність працівників бухгалтерської служби на підприємстві.

Побудова структури облікового апарату. Види структур облікових підрозділів на підприємстві. організаційно-функціональну модель бухгалтерії та інших підрозділів. Форма організаційної побудови та структура апарату облікової служби. Централізована та децентралізована бухгалтерська служба. Посадові обов'язки та посадові інструкції. Визначення та характеристика посадової інструкції. Розділи посадових інструкцій. Порядок оформлення посадових інструкцій. Права, обов'язки і відповідальність працівників з обліку.

Тема 5. Раціоналізація праці в обліковому процесі.

Визначення поняття «ергономіка». Мета ергономічних досліджень. Поняття «суспільна організація праці» та «організація праці». Розподіл праці на підприємстві. Основні види розподілу праці на підприємствах. Кооперація облікової, контрольної й аналітичної роботи. Раціональні форми кооперування праці. Робоче місце на підприємстві. Класифікація робочих місць. Фактори, які впливають на формування робочих місць. Режим праці та відпочинку. Пасивний та активний відпочинок. Умови праці та фактори їх формування. Професійна орієнтація та професійний добір (відбір) працівників. Головні напрями профорієнтаційної роботи.

Змістовий модуль 2. Підготовка фахівців зі спеціальності та їх кар'єрний розвиток

Тема 6. Міжнародні освітні стандарти для професійних бухгалтерів та професійні організації.

Зміст, характеристика та динаміка міжнародних стандартів освіти (МСО) професійного бухгалтера Міжнародної федерації бухгалтерів (МФБ). Мета і завдання МСО професійного бухгалтера МФБ. Етичний кодекс професійних бухгалтерів: суть і значення. Кодекс етики професійних бухгалтерів. Загальна характеристика фундаментальних принципів. Принципи професійної етики у вирішенні робочих питань. Загрози дотримання професійної етики бухгалтерами. Аналіз можливих загроз. Модель професійного розвитку бухгалтера. Ідентифікація конфіденційної інформації і правила її збереження, основні шляхи підвищення професійної компетенції бухгалтера та оцінка їх кваліфікації. Рада з міжнародних стандартів фінансової звітності. Міжнародна Федерація бухгалтерів. Європейська бухгалтерська асоціація.

Тема 7. Історія розвитку і становлення аудиту в Україні.

Передумови зародження аудиту. Світові концепції регулювання аудиторської діяльності. Теорія агентів (управляючих) та теорія мотивацій. Підходи до проведення аудиту, їх характеристика та аналіз. Аудиторська діяльність в Україні, становлення та розвиток. Міжнародні стандарти аудиту (МСА), загальна характеристика. Аудит та супутні аудиту послуги, перелік та характеристика. Історія розвитку аудиту в Україні, історичні передумови та характеристика основних етапів. Поняття аудиторської діяльності та її правове

забезпечення. Регламентування аудиторської діяльності в Україні, державні органи влади та їх функції.

Тема 8. Теоретичні основи оподаткування.

Еволюція податків. Концепції розвитку теорії податків. Загальні теорії податків. Окремі теорії податків. Сутність та основні риси податків. Податки в системі доходів державного бюджету. Функції податків. Фіскальна функція, механізм її реалізації. Податки як основа фінансової бази держави. Регулююча функція. Основні напрями податкового регулювання економіки й соціальної сфери. Співвідношення функцій у різних видів податків. Термінологія оподаткування. Елементи податку: суб'єкт (платник) і носій, об'єкт та база оподаткування, ставка податку, порядок обчислення податку, податковий період, строк та порядок сплати податку, строк та порядок подання звітності про обчислення і сплати податку. Методи побудови податкових ставок. Базова ставка податку.

Тема 9. Податкова політика та податкова система держави.

Сутність податкової політики в системі державного регулювання економіки. Цілі та завдання податкової політики. Методи та інструменти податкової політики. Принципи формування державної податкової політики. Стратегія і тактика податкової політики. Класифікація видів податкової політики залежно від її впливу на соціально-економічний розвиток країни – політика максимальних податків, політика економічного розвитку, політика виважених податків. Наукові основи побудови податкової системи. Поняття податкової системи і вимоги до неї. Структурна побудова податкової системи. Оптимізація співвідношення між фіскальною і регулюючою функціями податків, між різними видами податків. Фактори, що визначають структуру податкової системи. Податкова система в Україні, основні етапи її становлення. Склад та структура податкової системи України, законодавчі акти, що її регламентують. Принципи побудови податкової системи України, їх реалізація. Основні недоліки податкової системи в Україні.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин									
	Очна форма					Заочна форма				
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
		л	п/с	лаб	ср		л	п/с	лаб	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль 1. Облік і оподаткування: основні поняття, сфера діяльності, галузь знань										
Тема 1. Історія розвитку бухгалтерського обліку.	7	2	1	-	4			-	-	
Тема 2. Місце і роль бухгалтерського обліку в системі економічних відносин.	8	2	1	-	5				-	
Тема 3. Організація бухгалтерського обліку в Україні.	9	2	2	-	5				-	
Тема 4. Права, обов'язки і відповідальність працівників бухгалтерської служби на підприємстві.	9	2	2		5					
Тема 5. Раціоналізація праці в обліковому процесі.	9	2	2		5					
Контрольна робота за ЗМ 1	7	-	2	-	5	-	-	-	-	-
Разом за змістовим модулем 1	49	10	10	-	29				-	
Змістовий модуль 2. Підготовка фахівців зі спеціальності та їх кар'єрний розвиток										
Тема 6. Міжнародні освітні стандарти для професійних бухгалтерів та професійні організації.	9	2	2	-	5				-	
Тема 7. Історія розвитку і становлення аудиту в Україні.	9	2	2	-	5				-	
Тема 8. Теоретичні	8	2	1		5					

основи оподаткування.										
Тема 9. Податкова політика та податкова система держави.	8	2	1		5					
Контрольна робота за ЗМ 2	7	-	2	-	5	-	-	-	-	-
Разом за змістовим модулем 2	51	8	8	-	25				-	
Усього годин	90	18	18	-	54				-	

5. Теми семінарських занять

Семінарські заняття не передбачені.

6. Теми практичних занять (Додаток 1)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Очна форма	Заочна форма
Змістовий модуль 1. Змістовий модуль 1. Облік і оподаткування: основні поняття, сфера діяльності, галузь знань			
1.	Тема 1. Історія розвитку бухгалтерського обліку.	2	-
	Тема 2. Місце і роль бухгалтерського обліку в системі економічних відносин.		
2.	Тема 3. Організація бухгалтерського обліку в Україні.	2	
3.	Тема 4. Права, обов'язки і відповідальність працівників бухгалтерської служби на підприємстві.	2	
4.	Тема 5. Раціоналізація праці в обліковому процесі.	2	
5.	Контрольна робота за змістовим модулем 1	2	-
Змістовий модуль 2. Підготовка фахівців зі спеціальності та їх кар'єрний розвиток			
6.	Тема 6. Міжнародні освітні стандарти для професійних бухгалтерів та професійні організації.	2	
7.	Тема 7. Історія розвитку і становлення аудиту в Україні.	2	
8.	Тема 8. Теоретичні основи оподаткування.	2	
	Тема 9. Податкова політика та податкова система держави.		
9.	Контрольна робота за змістовим модулем 2	2	-
Разом		18	

7. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не передбачені.

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Очна форма	Заочна форма
Змістовий модуль 1. Облік і оподаткування: основні поняття, сфера діяльності, галузь знань			
1.	Тема 1. Історія розвитку бухгалтерського обліку.	4	
2.	Тема 2. Місце і роль бухгалтерського обліку в системі економічних відносин.	5	
3.	Тема 3. Організація бухгалтерського обліку в Україні.	5	
4.	Тема 4. Права, обов'язки і відповідальність працівників бухгалтерської служби на підприємстві.	5	
5.	Тема 5. Раціоналізація праці в обліковому процесі.	5	
6.	Контрольна робота за змістовним модулем 1	5	-
Змістовий модуль 2. Підготовка фахівців зі спеціальності та їх кар'єрний розвиток			
7.	Тема 6. Міжнародні освітні стандарти для професійних бухгалтерів та професійні організації.	5	
8.	Тема 7. Історія розвитку і становлення аудиту в Україні.	5	
9.	Тема 8. Теоретичні основи оподаткування.	5	
10.	Тема 9. Податкова політика та податкова система держави.	5	
11.	Контрольна робота за змістовним модулем 2	5	-
Разом		54	

До самостійної роботи здобувачів відноситься: підготовка до лекцій та практичних занять, написання реферату (за однією із запропонованих тем) та підготовка презентації, рішення практичних задач, ситуаційних вправ та проблемних ситуацій, підготовка до поточного тестування; підготовка до контрольних робіт за змістовними модулями (тестування).

Самостійна робота здобувачів заочної форми навчання: виконання індивідуальної контрольної роботи (Додаток 3) – не передбачено.

9. Методи навчання

У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання:

- словесні методи: лекція, розповідь, бесіда, пояснення, дискусія, обговорення проблемних ситуацій;
- наочні методи: мультимедійна презентація, демонстрація (у вигляді роздаткового ілюстративного матеріалу);
- практичні методи: розв'язання практичних задач (в т.ч. розрахункових), виконання ситуаційних вправ та обговорення проблемних ситуацій.

10. Форми контролю і методи оцінювання (у т.ч. критерії оцінювання результатів навчання)

Поточний контроль:

- усний контроль: індивідуальне / фронтальне опитування за питаннями відповідної теми, оцінювання виконання рефератів (оцінювання доповіді та презентації);
- письмовий контроль: оцінювання розв'язання ситуаційних вправ та проблемних ситуацій;
- тестовий контроль: оцінювання поточного тестування за темами.

Періодичний контроль:

- тестовий контроль: оцінювання контрольних робіт за змістовними модулями (тестування).

Підсумковий контроль: залік.

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти за різними видами роботи

Вид роботи	Кількість балів
Поточний контроль:	
- Опитування за питаннями відповідної теми на практичному занятті, участь здобувачів в обговоренні проблемних питань	від 0 до 2
- Виконання рефератів за однією із запропонованих тем: доповідь та демонстрація презентації	від 0 до 4
- Розв'язання практичних задач, ситуаційних вправ та проблемних ситуацій	від 0 до 5
- Поточне тестування за темами	від 0 до 3
Періодичний контроль:	
- Контрольна робота за змістовними модулями у формі тестування	Від 0 до 10

Вид роботи	Бали	Критерії оцінювання
Опитування за питаннями відповідної теми на практичному занятті, участь здобувачів в обговоренні проблемних питань	0 балів	Здобувач не бере участь у практичному занятті, є лише спостерігачем; ніколи не виступає і не задає питання, незацікавлений у вивченні матеріалу; дає неправильні відповіді на запитання, показує незадовільне знання понятійного апарату і літературних джерел.
	1 бал	Здобувач іноді бере участь в практичному занятті; частково виступає і задає питання; допускає помилки під час відповідей на запитання; показує пасивну роботу на практичних заняттях; показує фрагментарні знання понятійного апарату і літературних джерел; показує не вміння публічно представляти матеріал.
	2 бали	Здобувач бере активну участь у практичному занятті; демонструє глибокі знання, дає повні та детальні відповіді на запитання; бере активну участь у обговоренні проблемних питань, користується додатковою навчально-методичною та науковою літературою; вміє сформулювати своє ставлення до певної проблеми; висловлює власні міркування, наводить доцільні приклади; вміє знаходити найбільш адекватні форми розв'язання суперечностей; здатний публічно представити матеріал.
Виконання рефератів за однією із запропонованих	0 балів	Не зараховуються реферати (доповіді) та презентації, які виконані не самостійно або запозичені з мережі Інтернет.
	1 бал	Доповідь та презентація виконані самостійно, проте не опрацьована актуальність теми, теоретичний аналіз дано описово, змістовний

х тем: доповідь та демонстрація презентації		матеріал представлений схематично, у висновку сформульовані загальні висновки (або вони взагалі відсутні), тема не розкрита, робота не відповідає вимогам.
	2 бали	Доповідь та презентація виконані самостійно, оформлення відповідає вимогам із незначними порушеннями, опрацьована актуальність теми, теоретичний аналіз містить неточності, але усно здобувач пояснює матеріал впевнено і за допомогою викладача виправляється, змістовний матеріал представлений добре, у висновку сформульовані загальні висновки, тема загалом розкрита із незначними прогалинами, інформація у презентації подана з посиланням на джерела, однак вони оформлені із помилками.
	3 бали	Доповідь та презентація виконані самостійно, оформлення відповідає вимогам, опрацьована актуальність теми із зазначенням невирішених раніше аспектів, теоретичний аналіз ґрунтовний та самостійний, здобувач усно та без допомоги викладача пояснює матеріал, змістовний матеріал представлений добре, у висновку сформульовані самостійні висновки, тема загалом розкрита, інформація у презентації подана із використанням самостійно розроблених схем, малюнків, графіків, містить посилання на джерела, які відповідно оформлені та є актуальними.
	4 бали	Доповідь та презентація виконані самостійно та оригінально, оформлення відповідає вимогам, актуальність теми повністю розкрита із зазначенням невирішених раніше аспектів, правильно визначені об'єкт і предмет, гіпотеза власного дослідження, метод відповідає тематиці та поставленій задачі, теоретичний аналіз ґрунтовний та самостійний, здобувач вільно презентує матеріал; зміст презентації не перевантажений слайдами з текстовим матеріалом; у висновку сформульовані самостійні ґрунтовні судження, підкріплені фактичними доказами та розрахунками, інформація на слайдах подана переважно схематично із використанням самостійно розроблених малюнків, графіків, містить посилання на джерела, які відповідно оформлені та є актуальними.
Розв'язання ситуаційних вправ та проблемних ситуацій	0 балів	Здобувач практичну задачу, ситуаційну вправу, проблемну ситуацію не виконав.
	1 бал	Здобувач виконав практичну задачу, розв'язав ситуаційну вправу, проблемну ситуацію, але недостатньо розкрив сутність, допускаючи при цьому суттєві неточності; відсутні сформовані уміння та навички дослідження і обґрунтування висновків; використано обмежену кількість джерел.
	2 бали	Здобувач виконав практичну задачу, розв'язав ситуаційну вправу, проблемну ситуацію, але демонструє фрагментарні знання предмету вивчення і дослідження, має ускладнення щодо виділення суттєвих його ознак, виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків; використано обмежену кількість джерел.
	3 бали	Здобувач виконав практичну задачу, розв'язав ситуаційну вправу, проблемну ситуацію, у повній мірі демонструє знання предмету вивчення, чітко описує суттєві його ознаки, виявляє причинно-наслідкові зв'язки і формулює висновки; вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу; окрім рекомендованої літератури використовує додаткову, демонструє знання змісту відповідних нормативно-правових актів.
	4 бали	Здобувач виконав практичну задачу, розв'язав ситуаційну вправу, проблемну ситуацію, у повній мірі обґрунтовує обрані методи та

		інструменти дослідження, повно і чітко представляє основні теоретичні поняття для аналізу практичного матеріалу; в аналітичній / розрахунковій частині надає повноцінний аналіз проблеми, що досліджується, її всебічне висвітлення, у висновку формулює розгорнуті висновки, окрім рекомендованої літератури використовує додаткову, демонструє знання змісту відповідних нормативно-правових актів.
	5 балів	Здобувач виконав практичну задачу, розв'язав ситуаційну вправу, проблемну ситуацію, у повній мірі демонструє володіння навичками наукового дослідження; виявляє самостійність у підборі, аналізі та узагальненні відповідної статистичної та аналітичної інформації; із розглянутої проблеми робить чіткі вірні висновки. Здобувач виконує задачу, розв'язує ситуаційну вправу, проблемну ситуацію з творчим підходом, використовуючи нешаблонні фрази, демонструє розгорнуте, цікаве бачення, яке відрізняється власними роздумами, висновками; окрім рекомендованої літератури використовує додаткову, демонструє знання змісту відповідних нормативно-правових актів.
Поточне тестування за темами	0 балів	Тестування не виконано.
	1 бал	Тестування виконано в повному обсязі, не менш ніж 33% відповідей є правильними, відповіді на відкриті питання - не логічні, з явними суттєвими помилками у визначеннях.
	2 бали	Тестування виконано в повному обсязі, не менш ніж 66% відповідей на запитання є правильними, відповіді на відкриті питання - загалом правильні, проте наявні деякі помилки у визначеннях.
	3 бали	Тестування виконано в повному обсязі, всі 100% відповідей на запитання є правильними, відповіді на відкриті питання – повні та обґрунтовані.
Контрольна робота за змістовими модулями у формі тестування	0 балів	Відповідь на запитання неправильна.
	0,4 бали	Відповідь на запитання правильна.

11. Питання для підсумкового контролю

1. Підходи різних вчених та наукових шкіл до вивчення історії бухгалтерського обліку.
2. Етапи розвитку бухгалтерського обліку.
3. Зародження передумов виникнення бухгалтерського обліку.
4. Уніграфічна, камеральна та диграфічна парадигми бухгалтерського обліку.
5. Праці Луки Пачолі, їх характеристика та роль в розвитку та становленні бухгалтерського обліку.
6. Особливості розвитку бухгалтерського обліку в різних країнах світу.
7. Становлення бухгалтерського обліку як науки.
8. Виникнення бухгалтерського обліку в Україні, історичні передумови.
9. Визначення господарського обліку. Вимоги до показників обліку, їх характеристика.
10. Види господарського обліку, їх характеристика та значення в діяльності

- підприємства.
11. Визначення та мета бухгалтерського обліку. Функції та завдання бухгалтерського обліку.
  12. Вимірники в обліку. Користувачі бухгалтерської інформації.
  13. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», характеристика основних його положень.
  14. Структура регулювання бухгалтерського обліку в Україні, їх завдання та функції.
  15. Мета та завдання Плану рахунків бухгалтерського обліку. Структура Плану рахунків бухгалтерського обліку, її характеристика.
  16. Класифікація рахунків бухгалтерського обліку за ступенем деталізації. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку.
  17. Міжнародні та національні стандарти бухгалтерського обліку, їх визначення та завдання.
  18. Побудова структури облікового апарату.
  19. Посадові обов'язки та посадові інструкції. Визначення та характеристика посадової інструкції.
  20. Розділи посадових інструкцій. Порядок оформлення посадових інструкцій. Права, обов'язки і відповідальність працівників з обліку.
  21. Визначення поняття «ергономіка». Мета ергономічних досліджень.
  22. Поняття «суспільна організація праці» та «організація праці».
  23. Розподіл праці на підприємстві. Основні види розподілу праці на підприємствах.
  24. Кооперація облікової, контрольної й аналітичної роботи.
  25. Раціональні форми кооперування праці. Робоче місце на підприємстві.
  26. Класифікація робочих місць. Фактори, які впливають на формування робочих місць.
  27. Режим праці та відпочинку. Пасивний та активний відпочинок.
  28. Зміст, характеристика та динаміка міжнародних стандартів освіти (МСО) професійного бухгалтера Міжнародної федерації бухгалтерів (МФБ).
  29. Етичний кодекс професійних бухгалтерів: суть і значення. Кодекс етики професійних бухгалтерів.
  30. Загальна характеристика фундаментальних принципів.
  31. Загрози дотримання професійної етики бухгалтерами. Аналіз можливих загроз.
  32. Передумови зародження аудиту. Світові концепції регулювання аудиторської діяльності.
  33. Аудиторська діяльність в Україні, становлення та розвиток.
  34. Історія розвитку аудиту в Україні, історичні передумови та характеристика основних етапів.
  35. Поняття аудиторської діяльності та її правове забезпечення.
  36. Еволюція податків. Концепції розвитку теорії податків. Загальні теорії податків.
  37. Сутність та основні риси податків. Функції податків.
  38. Елементи податку: суб'єкт (платник) і носій, об'єкт та база оподаткування, ставка податку, порядок обчислення податку, податковий період, строк та порядок сплати податку, строк та порядок подання звітності про обчислення

- і сплати податку.
39. Сутність податкової політики в системі державного регулювання економіки. Цілі та завдання податкової політики.
  40. Методи та інструменти податкової політики. Принципи формування державної податкової політики.
  41. Стратегія і тактика податкової політики. Класифікація видів податкової політики.
  42. Наукові основи побудови податкової системи. Поняття податкової системи і вимоги до неї.
  43. Структурна побудова податкової системи.
  44. Фактори, що визначають структуру податкової системи.
  45. Податкова система в Україні, основні етапи її становлення.

12. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (Додаток 2)

Поточний та періодичний контроль									Сума балів
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2				
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	
0 – 10		0 - 12		0 - 12		0 - 12		0 – 10	0 - 100
Контрольна робота * за змістовим модулем 1: 0 - 10					Контрольна робота * за змістовим модулем 2: 0 - 10				

T1, T2 ... T9 – теми лекцій

* Примітка: Контрольна робота за змістовим модулем здійснюється у формі тестових завдань після завершення вивчення навчального матеріалу кожного змістового модуля. Тестові завдання для контрольних робіт складаються з 25 тестових завдань і відповідають змісту навчального матеріалу відповідного змістовного модуля. За кожну правильну відповідь на одне тестове завдання здобувач отримує 0,4 бали.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для заліку
90 - 100	A	зараховано
85 - 89	B	
75 - 84	C	
70 - 74	D	
60 - 69	E	
35 - 59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0 - 34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти

Оцінка за національною шкалою	100 бальна шкала / Оцінка	Теоретична підготовка	Практична підготовка

	ECTS		
Зараховано	90 – 100 / А	Здобувач у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, розгорнуто, обґрунтовано та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей. Здобувач демонструє чітке знання відповідних категорій, їх змісту, розуміння їх взаємозв'язку, правильно формулює тлумачення відповідних понять, демонструє знання змісту передбачених програмою нормативно-правових актів, робить самостійні висновки. Здобувач вміє виявляти причинно-наслідкові зв'язки, самостійно знаходити додаткову інформацію та використовувати її для реалізації поставлених завдань, вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення знань.	Здобувач може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання практичних завдань, виконує практичні завдання не передбачені навчальною програмою, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань при самостійній роботі.
Зараховано	85 – 89 / В	Здобувач достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу, застосовує знання для розв'язання стандартних ситуацій, самостійно аналізує, узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає неточності, які не є суттєвими для характеристики предмету питання та не впливають істотно на загальну характеристику того чи іншого явища (поняття).	Здобувач має стійкі навички виконання практичних завдань, правильно вирішує більшість практичних завдань.
	75 – 84 / С	Здобувач виявляє загалом високий рівень знань щодо всієї програми навчальної дисципліни, на достатньому рівні володіє навчальним матеріалом, застосовує знання для розв'язання стандартних ситуацій, але не вміє самостійно аналізувати деякі питання, не повністю переконливо аргументувати свої відповіді, допускає незначні неточності.	Здобувач за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою навчальної дисципліни.

Зараховано	70 – 74 / D	Здобувач володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків. Здобувач знає основні поняття навчального матеріалу, але має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого та під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків та формулювання висновків.	Здобувач має елементарні навички виконання практичних завдань, правильно вирішує лише половину практичних завдань.
	60 – 69 / E	Здобувач не повною мірою розуміє предмет навчальної дисципліни, наявні недоліки у розкритті змісту понять, категорій, закономірностей, назв та змісту нормативно-правових актів. Здобувач надає нечіткі характеристики відповідних явищ, викладає свої думки з істотним порушенням логіки подання матеріалу.	Здобувач може використовувати знання лише в стандартних практичних ситуаціях, має нестійкі навички виконання практичних завдань, робить багато суттєвих помилок.
Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	35 – 59 / FX	Здобувач не правильно розкриває сутність базових питань навчальної дисципліни, допускає суттєві змістовні помилки, володіє навчальним матеріалом поверхнево й фрагментарно, безсистемне виокремлює випадкові ознаки вивченого, не вміє сформулювати свою думку та викласти її в логічній послідовності, робити узагальнення та висновки.	Здобувач здатний виконати лише окремі практичні завдання за допомогою викладача. У здобувача відсутні сформовані уміння та навички.
Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	0 – 34 / F	Здобувач не знає основних положень навчальної дисципліни, не володіє навчальним матеріалом.	Здобувач виконує лише елементи практичних завдань, погребує постійної допомоги викладача.

13. Навчально-методичне забезпечення

- робоча програма навчальної дисципліни;
- опорний конспект лекцій;
- мультимедійні презентації;
- роздатковий ілюстративний матеріал (прикладі документів);
- тестові завдання.

14. Рекомендована література

Нормативно-правові акти

1. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI
URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
2. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон України від 21.12.2017 р. № 2258 – VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19>
3. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
4. Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>
5. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_010#Text

Основна

1. Білоусько В. С. Теорія бухгалтерського обліку : навч. посіб. / М. І. Беленкова. К. : Ліра-К, 2015. 402 с.
2. Бухгалтерський облік (загальна теорія): конспект лекцій в схемах і таблицях: Навчальний посібник /Н. М. Малюга, В. М. Пархоменко/ Київ: ТОВ «Видавництво «Консультант», 2017. 66 с.
3. Бухгалтерський облік (загальна теорія) : навч. посіб. / С. А. Бурлан, Н. В. Каткова. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2018. 272 с.
4. Голов С.Ф., Костюченко В.М. Бухгалтерський облік за Міжнародними стандартами. Київ: Екаутінг, 2015. 384 с.
5. Завгородній В.Г., Мних Є.В., Рудницький В.С. Облік, аналіз та аудит : навч. посіб. Київ : Кондор, 2019. 618 с.
6. Загородній А.Г., Яремко І.Й. Облік і оподаткування. Вступ до фаху : навч. посіб. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2019. 260 с.
7. Лень В.С., Нехай В.А. Облік і аудит. Вступ до фаху : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2009. 256 с.
8. Сльозко Т.М. Організація обліку : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2018. 222 с.
9. Сопко В.В., Завгородній В.П. Організація бухгалтерського обліку, економічного контролю та аналізу: підручник. Київ: КНЕУ, 2014. 412 с.
10. Фінансовий та управлінський облік за національними стандартами: : підручник / за ред.. М.Ф. Огійчука. 6-е вид., доп. Київ : АЛЕРТА, 2013. 1042 с.

Додаткова

1. Бачинський В.І., Куцик П.О., Медвідь Л.Г., Попітich Т.В. Бухгалтерський облік (загальна теорія): Навч. посіб. – Львів: «Магнолія 2006», 2010. – 319 с.

2. Бухгалтерський фінансовий облік : теорія і практика : навч.-практ. посіб. / Н.І. Верхоглядова, В.П. Шило, С.Б. Ільїна та ін. К. : Центр учбової л-ри, 2010. 536 с.
3. Войнаренко М.П., Пономарьова Н.А., Замазій О.В. Міжнародні стандарти фінансової звітності та аудиту : навч. посібник. Київ: ЦУЛ, 2010. 484 с.
4. Голов С.Ф., Костюченко В.М. Бухгалтерський облік за міжнародними стандартами: приклади та коментарі : практич. посібник. Київ: Лібра, 2011. 840 с.
5. Гоголь М.М., Масіна Л.О. Теоретичні та методологічні аспекти цифровізації бухгалтерського обліку. *Наукові інновації та передові технології (Серія «Державне управління», Серія «Право», Серія «Економіка», Серія «Психологія», Серія «Педагогіка»): журнал.* 2022. Вип. № 7 (9). С. 135-147.
6. Давидов Г.М., Шалімова Н.С. Звітність підприємств : навч. посіб. Київ : Знання, 2010. 632 с.
7. Засадна Х.О., Демко І.І., Пришляк Г.В. Бухгалтерський облік у програмі 1С: бухгалтерія 8.1 : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Нац. банк України, Ун-т банк. справи. Л.; К. : УБС НБУ, 2013. 302 с.
8. Комп'ютерні технології в бухгалтерському обліку на прикладі програми «1С: Бухгалтерія 8.2» : навч. посіб. / В. М. Дякон та ін.; Європ. ун-т, Уман. філ. Умань: Сочінський, 2018. 178 с.
9. Масіна Л.О., Масін В.М. Правове регулювання застосування електронних документів в обліку. *Матеріали 76-ї звітної наукової конференції професорсько-викладацького складу і наукових працівників економіко-правового факультету Одеського національного університету імені І.І. Мечникова, 24–28 листоп. 2021, Одеса / відп. ред. О.В. Побережець; ред. кол.: Н.Л. Кусик, А.Л. Святошнюк, Т.В. Степанова та ін. Одеса: ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. С. 210-213.*
10. Харитонов С.А. Бухгалтерский и налоговый учет в «1С:Бухгалтерии 8» (редакция 3.0) : научное пособие. Изд. 5-е. Москва: Издание «1С-Публишинг», 2015. 735 с.

15. Електронні інформаційні ресурси

1. www.minfin.gov.ua - Офіційний сайт Міністерства фінансів України
2. www.kmu.gov.ua - Офіційний сайт Кабінету Міністрів України
3. www.ukrstat.gov.ua - Офіційний сайт Державної служби статистики України
4. www.buhgalteria.com.ua - Офіційний сайт газети української бухгалтерії «Бухгалтерія. Право. Податки. Консультації»
5. www.dtkr.com.ua - Офіційний сайт українського бухгалтерського журналу «Дебет – Кредит»
6. www.balance.dp.ua - Офіційний сайт українського бухгалтерського журналу «Баланс»
7. <https://i.factor.ua/journals/buh911/about/> - Офіційний сайт бухгалтерського журналу «Бухгалтер 911»
8. <http://gazeta.vobu.ua> - Офіційний сайт газети «Все про бухгалтерський облік»
9. <https://www.ufraa.org> - Офіційний сайт Федерації професійних бухгалтерів та аудиторів України.

10.<http://www.ifac.org> – Офіційний сайт Міжнародної федерації бухгалтерів.